

Overhovedet tør det vel udtales, at en Sagfører vilde udsætte sig for den alvorligste og for hans Velfærd farligste Blamage, hvis han vilde indlade sig paa at procedere en Sag i Landsretten uden grundigt Kendskab til den i Betragtning kommende Speciallovgivning, videnskabelige Literatur og Domspraksis, og det bør næppe lades uomtalt, at Kendskab til Højesteretspraksis ogsaa ved Landsretsproceduren er en uafviselig Fordring til Advokaten af den simple Grund, at Landsretterne jo ikke kan opretholde nogen selvstændig fra Højesterets afvigende Praksis.

I enhver Procedure er stringent Tænkning og i al Procedure af noget Omfang tillige advokatorisk Øvelse af væsentlig Betydning, og disse Fordringer kan da heller ikke fremhæves som noget for Højesteretsproceduren særligt, tværtimod stiller de ulige vanskeligere Kaar, under hvilke Landsretsproceduren normalt foregaar, ganske særlige Krav til Advokaten.

Medens nemlig den, der procederer i Højesteret, har Retsstoffet samlet, inden han gaar i Skranken, og derfor paa Forhaand kan forberede og i Enkeltheder tilrettelægge sin Fremstilling, tilvejebringes Processtoffet i Landsretten — i hvert Fald for Østre Landsrets Vedkommende — hovedsagelig under selve Domsforhandlingen.

Den i Landsretten mødende Advokat maa derfor for det første besidde Evnen til at afhøre de fremmødende Vidner og Parter, og han maa dernæst besidde Evnen til hurtigt og klart at bearbejde det saaledes fremskaffede Stof samt forelægge og kommentere det i et Foredrag, der ifølge Forholdets Natur hyppigst maa blive i hvert Fald delvis improviseret.

Udviklingen i Praksis har efter vor Opfattelse bestyrket den af Nellemann i sin Tid udtalte Opfattelse, at de største Krav stilles til Advokaten i første Instans.

Man har yderligere til Forsvar for den gældende Ordning anført, at det er af særlig Vigtighed, at Sagen bliver procederet bedst muligt i øverste Instans, hvor jo den endelige Afgørelse falder, og at en saadan Højesteretsafgørelses Rigtighed har Virkning ud over de procederende Parters Interessessfære, idet den som Præjudicat har Betydning for Samfundet i Almindelighed.

Hvad den første Del af Argumentationen angaar, da hviler denne formentlig paa Forestillinger hentede fra den skriftlige Procedure. Under den mundtlige Procedure hviler som paavist Hovedvægten paa Behandlingen i første Instans, og da ikke mindst saaledes, at det altid vil være meget vanskeligt, ofte endog umuligt, selv for den dygtigste Advokat senere at raade Bød paa de Fejl, der maatte være begaaede ved Sagførelsen i Landsretten. Og hvad dernæst angaar Henvisningen til Højesteretsafgørelsens Betydning som Præjudicat, da underkender vi ikke dette Moment, men indser ikke, at det skulde berettige til Opstillingen af ganske særlige Krav til Højesteretsadvokaturen.

Hvis den i den her nævnte Henseende fremførte Argumentation om den daarligere Advokatars samfundsmæssige Farlighed blot i nogen Maade var rigtig, saa maatte Konsekvensen jo blive et Krav om Ophævelse af den ældgamle Ret til Selvmøde i Højesteret. Netop den Omstændighed, at Loven fra umindelig Tid og til vore Dage har hjemlet Borgeren Ret til at tale sin egen og sine nærmestes Sag for enhver Domstol, viser til fulde, at man ikke har ment at kunne tillægge den ovenfor omtalte Argumentation nogen virkelig Vægt. Thi hvis man for Alvor troede, at den enkelte Sags slette Forelæggelse kunde have almene samfundsskadelige Virkninger, maatte man konsekvent forbyde Selvmøde i Højesteret — men derpaa tænker ingen, og Tanken vilde sikkert ogsaa være dødfødt.

Naar det i Højesterets Erklæring fremhæves, at det for denne Domstol hyppigt er de *retlige* Betragtninger, som er afgørende, bør det nævnes, at samtlige de retlige Problemer, som foreligger for Højesteret, jo allerede indeholdtes i Sagen, da den var